

Mededeelingen van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Verantwoordelijk voor den inhoud Ds. G. H. Kersten te R'dam
Administratie en redactie N.V. Drukkerij en Uitg. „De Banier“,
Utrechtschestraatw. 149, Rhenen. Giro 147759. Tel. K 8377-241

Abonnementsprijs f 1.25 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Eventueel verhoogd met f 0.15 incassokosten.
Dit blad verschijnt iederen Donderdag.

KERNNIEUWS.

Aangenomen: Naar Zeist Ds. M. Heikoop te Utrecht.

GIFTEN.

Theologische School

Uit collecte Dirksland ..... f 10.—
Uit collecte Middelburg ..... - 12.50
Uit Zeist ..... - 2.50

Bovendien zond die juffrouw, die jaarlijks de school blijft
gedenken, een waardevol pak schoonmaakartikelen, terwijl
een ander een groot pak boeken zond voor de school. Ik
kan niet genoegzaam mijn oprechten dank uitspreken voor
de waardeering, die uit de giften voor de school blijkt. Ook
ontving ik van diezelfde juffrouw voor

Tehuis ..... f 2.50

en voor

Stille Armen ..... - 2.50

Rotterdam, Giro 63697.

Ds. KERSTEN.

Opleiding

Nagift Giessendam ..... f 100.—

Uitwendige Zending

Met vriendelijken dank ontvangen. Ds. R. KOK.

VERONDERSTELDE WEDERGEBOORTE.

X. vraagt, of onze Geref. vaders de veronderstelde we-
dergeboorte geleerd hebben.

Men heeft bij de „veronderstelde wedergeboorte“ er wel
op te letten, dat deze in het bijzonder in betrekking den
Heiligen Doop door Dr. A. Kuyper gedreven en door de Ge-
reformeerde Kerken aanvaard is, zij het dan ook dat zich
steeds enkele stemmen daartegen verhieven. In antwoord
op de vraag van X. zal ik dus eerst iets zeggen van de
veronderstelde wedergeboorte op zichzelf en daarna van
deze in betrekking den Heiligen Doop.

A. Enkele oude Geref. theologen van naam waren van
gevoelen, dat de uitverkorenen, die onder de bediening des
verbonds geboren worden (d.w.z. uit ouders, die tot de
kerk behooren) het beginsel en het zaad der wederge-
boorte bij wijze van vermogen bij hun geboorte reeds deel-
achtig waren en dat dit zaad der wedergeboorte in velen
voor langen tijd onder de kluiten van de begeerlijkheden
der jonkheid en des vleesches bedekt en bedolven blijft,
totdat het door bekeering uitspruit en zich levendig ver-
toone.

Met name Voetius was dit gevoelen toegedaan, hoewel hij
toch anderzijds, de kenmerken-leer handhavend, ieder den
grond ontnaemt, zich voor wedergeboren te houden, die
in zijn onbekeerlijk leven volhardt. Het is ook bekend dat
Brakel de kinderen voor wedergeboren houden wil, totdat
zij het tegendeel bewijzen.

Nu vindt de leer, dat de uitverkorenen, zij het alleen
maar degenen, die binnen de begrenzing des verbonds ge-
boren worden, wedergeboren ter wereld komen, noch
grond in Gods Woord, noch in de daarop gefundeerde Belij-
denisschriften onzer kerk, en zij is dan ook door tal van
godgeleerden afgewezen. Calvijn oordeelde o.i. ten rechte,
dat zij, die droomen, dat in de harten der uitverkorenen van
de geboorte aan een zaad der wedergeboorte is gelegd,
door de Schriftuur niet geholpen worden en door de er-
varenheid zelf bestraft (Instit. III, 24 § 10).

B. Nu nog iets over de veronderstelde wedergeboorte in
betrekking den Heiligen Doop.

Dr. A. Kuyper dreef deze zaak zoover, dat hij ieder het
recht ontzegde in de Geref. Kerken te blijven, die niet aan-
vaardde, dat de Dienaar des Woords de wedergeboorte te
onderstellen heeft als aanwezig zijnde in elk door hem te
doopen kind. Niet als zou op Roomsche wijze de wederge-
boorte door den Doop gewerkt worden, maar wel, dat deze
reeds aanwezig zijn moet, tenzij men den Doop ontzenuwen
wil, daar deze als sacrament de genade verzegelt.

Tegen deze stelling hebben tal van de beste godgeleer-

den zich verzet. Om slechts enkelen te noemen, Calvijn
schreef in een brief aan Bullinger: „De kinderen ontvangen
niet op hetzelfde tijdsmoment met den doop den Geest der
wedergeboorte, want voor hen is hij in dit opzicht meer
een symbool van toekomstige dan van tegenwoordige ge-
nade“. In zijn Institutie heeft Calvijn geen ander geluic
doen hooren; daarin lezen wij: „Wie in hun prille jeugd
gedoopt zijn, wederbaart God in de jonge jaren of in der
tijd der jongelingschap, soms in den ouderdom“. (III, 24
§ 10).

Beza, de leerling en opvolger van Calvijn, oordeelde, dat
het de meest plumpe vermetelheid zijn zou niet te stellen,
dat de uitverkorenen, die tot onderscheid van jaren komen,
eerst dan wedergeboren worden, als zij met het ware ge-
loof uit het gehoor begiftigd worden. Op hun voetspoor wil-
den noch Trigland, noch Gomarus, noch Hillenius, noch
Koelman van een veronderstelde wedergeboorte als grond
voor den kinderdoop weten.

Wilh. à Brakel schrijft: „Niet de in de uitverkorenen reeds
gewrochte wedergeboorte, maar het recht der uitverkorenen
op toekomstige genade wordt in den doop verzegeld en
dat het God aan hetzelfde (kind) zal volbrengen.

Appellius veroordeelde de veronderstelde wedergeboorte
als grond voor den doop wel zeer scherp, schrijvend in zijn
werk „De ware aard der sacramenten“, blz. 112: „Zoo te
redeneeren, dat iemand verondersteld moet worden wede-
geboren te zijn, vóór hij gedoopt wordt, is niets anders dan
een onverschoonlijke onkunde of openbare afwijking van de
leer onzer kerk“.

Lees voorts de catechismus-verklaringen van v. d. Kemp,
Smytegeldt, Justus Vermeer, die van deze veronderstelde-
wedergeboorte-leer niets moeten hebben.

Ten besluite geef ik hier nog wat Comrie schreef in zijn
catechismus, door mij opnieuw uitgegeven bij De Banier
te Rhenen:

„Het is tot groote ergernis van de rechtzinnige leeraars,
dat men zoo over den doop hoort zintwisten; dezen willen
de vragen niet voorlezen; anderen willen, dat de ouders
of getuigen moeten bekeerd zijn, evenals of de doop een
verzegeling van het geloof der ouders of der getuigen
was; en dat juist de kinderen van zulke bekeerde ouders
recht tot den doop hadden; daar de doop onze erfsmet be-
teekende, niet verzegelt het onderwerpelijk geloof van de
ouders, noch een geloof in die, welke gedoopt worden; maar
alleen Gods belofte; dat gelijk allen, die tot Adam behoo-
ren, in hem verdoemd zijn, ook allen, die tot Christus, den
tweeden Adam behooren, wederom door Hem zullen zalig
worden. Deze Goddelijke waarheid betuigen wij in den
doop te gelooven; daarom laten wij onze kinderen doopen.
De Goddelijke waarheid verzegelt God bij den doop en Hij
vervult de belofte op Zijn tijd.

Dat is duidelijke taal, die ook door den Heidelberger Ca-
techismus gesproken wordt. Wij hebben dan ook de ver-
onderstelde wedergeboorte te verwerpen met geheel den
aankleve van dien. God verzegelt in den doop de belofte
en het verbond der genade tot zaligheid Zijner uitverkore-
nen, die Hij op Zijn tijd Zelf toebrengen zal. De beroering,
die reeds in vroeger tijden in de kerk werd verwekt door
af te wijken van de eenvoudigheid der waarheid en die in
deze dagen de Geref. Kerken schudt tot scheuren toe, moge
ons tot een waarschuwing zijn. Wij hebben niets te ver-
onderstellen, doch ons te plaatsen op het vaste fundament,
dat God Zelf voor den doop der kinderen gelegd heeft; en
dat fundament is: „de Belofte en het Verbond Gods“, waarin
de zaligheid der uitverkorenen is vastgelegd.

SYNODAAL BESLUIT.

X. vraagt of een kerkeraad verplicht is, een gepensioneerd,
die weleer Zondagsarbeid verricht heeft, na het besluit
der Synode aan te nemen.

Volstrekt niet. Er kunnen andere redenen zijn, waarom
men een persoon niet tot lidmaat der gemeente aannemen
kan. De kerkeraad oordeelt er over wie tot lid zal worden
aangenomen en niet de Synode.

PREDIKBEURTEN.

DONDERDAG 17 AUGUSTUS.

HILVERSUM: 7 uur Dhr. Wijting.
MIJDRECHT: 7 uur Ds. Honkoop (H.A.).
POORTUGAAL: 7.15 uur Ds. Ch. v. d. Woestijne.

VRIJDAG 18 AUGUSTUS.

NIJEUWERKERK A. D. IJSSEL: 7 u. Ds. H. Ligtenberg.

ZATERDAG 19 AUGUSTUS.

ALMELO, In de Grootte Zaal bij de Ned. Herv. Kerk, Kerkpl. 9: 7 uur Ds. Lamain.

ZONDAG 20 AUGUSTUS.

AAGTEKERKE: 10 en 2.30 uur leesd.
AALBURG: 9.30 en 6 uur leesd.
AALST: 9.30 en 2.30 uur leesdienst.
AKKRUM: 10 en 5 uur leesd.
ALBLASSERDAM: 10 en 6 uur leesd.
ALMELO, Kleuterhuis Dahliastraat: 10 en 4 uur leesd.
AMERSFOORT: 10 en 5 uur leesd.
AMSTERDAM-C., Looiersgracht 70—72: 10 en 4.30 uur leesd.
AMSTERDAM-N., Juliana van Stolberg-school, Tuindorp-Oostzaan: 10 en 4.30 uur leesdienst.
ANDIJK (Oost): 10.30 en 4.30 u. leesd.
APELDOORN, Rustenburgstraat: 10 en 5 uur leesd.
ARNEMUIDEN, Zaal Gemeentehuis: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
AXEL: 10 en 2.30 uur leesd.
BARNEVELD: 10, 2.30 en 6.30 uur Ds. J. Fraanje.
BEEKBERGEN: 10 en 3 uur leesd.
BENTHUIZEN: 10.30 en 7 uur leesd.
BERKENWOUDE: 10.30 en 8 uur leesd.
BIEZELINGE: 9.30, 2 en 5.30 uur leesd.
BODEGRAVEN: 10 en 6.30 uur leesd.
BORSSELE: 10.30, 3.30 en 7 u. leesd.
BOSKOOP: 10 en 6 uur leesd.
CAPELLE (N.-B.): 9.30 en 2.30 uur leesd.
CAPELLE A. D. IJSSEL: 10 en 5 u. leesd.
COLIJNSPLAAT: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
DE LEMMER: 10 en 2.30 uur leesd.
DE RIJP: 10 en 3.30 uur leesd.
DINTELOORD: 10, 2.30 en 6 u. leesd.
DIRKSLAND: 10.30 en 7 uur leesd.
DORDRECHT (Kasperspad 18b): 10 en 5 uur Dr. Steenblok.
EDE, Bettelkamperpad 27: 10 en 3 uur leesdienst.
EDERVEEN: 9.30 uur leesd. en 2.30 u. Ds. Kok.
ELSPREET: 10 en 3 uur leesd.
ELST (U.): 9.30 en 5 uur leesdienst.
ENKHUIZEN: 10 en 4.30 uur leesd.
ENSCHDEDE: leesdienst.
GIESSENDAM: 10 en 6.30 uur leesd.
GENEMUIDEN: 9.30 en 2.30 u. leesd.
GOES: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
GORINCHEM, Zusterstraat 4: 10 en 5 uur leesd.
GOUDA: 10 en 5 uur Ds. de Blois.
GOUDSWAARD, Chr. School: 11 en 4 u. leesd.
's-GRAVENHAGE: 10 en 4.30 uur Ds. P. Honkoop.
's-GRAVENPOLDER: 9.30, 1.30 en 5.30 uur leesd.
's-GRAVENZANDE: 9.30 en 3.30 uur leesdienst.
GRONINGEN, Lutkenieuwstraat 13: 10 en 4.30 uur leesd.
HAAMSTED: 10.30 en 3.30 uur leesd. leesd.

HAARLEM, Parklaan 21: 10 en 5 uur leesd.
HARDERWIJK, Gebouw „Obadja“: 4 uur leesd.
HEDEL: 10 en 6 uur leesd.
H. I. AMBACHT: 10 en 5 uur leesd.
HERKINGEN, Chr. School: 10.30 en 7 uur leesd.
HOEDEKENSKERKE: 10.30, 2.30 en 6 u. leesd.
HILVERSUM, Langestraat 50aa: 10 en 5 uur leesd.
HOEK (Z.): leesdienst.
HOOFDDORP: 10 en 3 uur leesdienst.
KAMPEN: 10 en 6.30 uur leesd.
KAMPERLAND: leesdienst.
KATWIJK AAN ZEE: 10 en 5 uur leesd.
KLAASWAAL: 11 en 7 uur leesd.
KORTGENE: 10.30, 3 en 7 u. leesd.
KRABBENDIJK: 10, 2.30 en 6.30 uur leesd.
KRUININGEN: 10, 2.30 en 6.30 uur leesd.
LEERDAM: 10 en 6.30 uur leesd.
LEIDEN: 10 en 5 uur leesd.
LISSE: 10 en 4 uur Ds. Verhagen.
MEEUWEN: leesdienst.
MELISKERKE: 10 en 3 uur leesd.
MIDDELBURG: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
MIDDELHARNIS: 10, 2 en 5 uur leesd.
MIJDRECHT: 10 en 7 uur leesd.
MOERKAPELLE: 10 (H.A.) en 7 uur Ds. M. Hofman.
NAALDWIJK: 9.30 en 3.30 uur leesd.
NIEUW-BEIJERLAND: 11, 3.30 en 7 uur Dhr. Wijting.
NIEUWDORP: 10.30, 3 en 6.30 u. leesd.
NIJEUWERKERK A. D. IJSSEL: 9.30 en 3 uur leesdienst.
NIEUWAAL: 10.30 en 7.30 uur leesd.
NISSE: 10, 2.30 en 5.30 uur leesd.
NUNSPREET: 9.30 en 2 uur leesd.
NIJKERK: 9.30 en 6 uur leesd.
NIJVERDAL: 9.30 en 2.30 uur leesd.
OCHTEN: 10 en 6 uur leesd.
OOSTKAPELLE: 10, 2.30 en 6.30 uur Ds. Visser.
OPHEUSDEN: 10 en 5 u. Ds. Dorrestein.
OUD-BEIJERLAND: 10 en 6 uur leesd.
OUDDORP: 10.30 en 3.30 uur leesd.
OUDEMIRDUM: 10 en 2.30 uur leesd.
OUDE TONGE: 10 en 3 uur leesd.
OUDEWATER: 10 en 7 uur leesd.
PIJNACKER, Kleuterschool, Juliana van Stolberglaan: 10 en 7 uur leesd.
POEDEROOYEN: 9.30, 2.30 en 6.30 uur leesdienst.
POORTUGAAL: 10 en 5 uur leesd.
RHENEN: 10 en 5.30 uur leesd.
RIDDERKERK: 10 en 4.30 uur Ds. v. d. Woestijne.
RILLAND-BATH: Ds. Neerbos.
ROTTERDAM (Boezemsingel): 10 en 5 uur Ds. Kersten.
Rauwenhoffplein 25: 10 en 5 u. leesd.
ROTTERDAM-ZUID: 10 en 5 uur cand. Rijkxen.
RIJSSEN (Wal): 9.30, 2.30 en 7 uur Ds. Lamain.
Eschkerk: 9.30, 2.30 en 5.30 uur leesd.
SCHERPENZEEL: 10 en 6 uur Ds. Bel.
ST. ANNALAND, Raadzaal Oude Gem.-huis: 11, 3.30 en 7 uur leesd.
ST. PHILIPSLAND: 11, 3.30 en 7 u. leesd.
STOLWIJK: 10.30 en 7.30 uur leesd.
TER AA: 10 en 7 uur leesd.
TERNEUZEN: 10, 2.30 en 6 uur leesd.
TERWOLDE: 9.30 en 2 uur leesdienst.
THOLEN: 10.30, 2.30 en 6 uur leesd.
TRICHT: 10 en 7 uur leesd.
UDEL (De Beek): 10.30 en 3 uur leesd.
UTRECHT, Boothstraat 7: 10 en 5.30 uur Ds. M. Heikoop.

VEEN: 9.30 en 2 uur leesd.
VEENENDAAL: 9.30 en 5 uur Ds. Kok
VLAARDINGEN: 10 en 5 uur Ds. Ligtenberg.
VLISSINGEN: 9.30 uur Glaristraat en 3 uur Luthersche kerk, leesd.
VRIEZENVEEN: 9.30 en 2.30 u. leesd.
WAARDE: 10.30, 2.30 en 6.30 u. leesd.
WAARDENBURG: 10.30 en 7.30 u. leesd.
WAGENINGEN: 10 en 6 uur leesdienst.
WEMELDINGE: 10, 2 en 6 uur leesd.
WERKENDAM: 10 en 6 uur leesd.
WESTKAPELLE: 9.30, 2 en 6 u. leesd.
WESTZAAN: 10 en 3 uur leesd.
WOERDEN: 10.30 en 6.30 uur leesd.
WOLPHAARTSDIJK: 10 en 2.30 u. leesd.
YERSEKE: 10, 2 en 6 uur Ds. A. van Stuijvenberg.
ZAANDAM, Langestraat 22: 9.30 en 4 uur leesd.
ZEIST: 10 en 5 uur Dhr. Blok.
ZOETERMEER: 10 en 7 uur leesd.

MAANDAG 21 AUGUSTUS.

AMERSFOORT: 7 uur Ds. Ligtenberg
DE RIJP: 7.15 uur Dr. Steenblok.

DINSDAG 22 AUGUSTUS.

LEIDEN: 7.30 uur Ds. Honkoop.
POEDEROOYEN: 2.30 en 6.15 uur Ds. Lamain.
ST. PHILIPSLAND: 4 en 8 uur Ds. J. v. d. Berg.
TER AA: 7.30 uur Dr. Steenblok.
TERWOLDE: 2.30 en 7 u. Ds. Ligtenberg.
TRICHT: 3 en 7 uur Ds. Fraanje.

WOENSDAG 23 AUGUSTUS.

BOSKOOP: 7 uur Ds. Verhagen.
BEEKBERGEN: 3 en 7 uur Ds. Ligtenberg.
MIJDRECHT: 7 uur Dr. Steenblok.
POORTUGAAL: 3 uur (huw.bev.) Ds. W. C. Lamain.
ROTTERDAM-ZUID: 7.30 uur Ds. Lamain.
WAARDENBURG: 3 en 7 uur Ds. Fraanje.

MEDEDELINGENBLAD DER CEREFORM. GEMEENTEN
UTRECHTSCHESTRAATWEG 149 - RHENEN

Frankering bij
abonnement
Rhenen

Den heer J. de Boer,
Lorentaweg 91,
HILVERSUM.